

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre pos-
tán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 — —
Negyedévre . . . 1 — 50 »

Hirdetések díja:
□ centiméterenként
3 kr. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek. Bélyegdíj
30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői Iroda
és
kiadóhivatal:

Cirner és Lingner
Magyar-utca 2. sz. a,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és hirse-
tések bérmentesen
küldendők

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

A vidéki színészet.

A képviselőházban széles, de — hozzá tehetjük mindjárt — lapos mederben foly a vita. A színházakkal pár napig foglalkoztak. Ócsárolták az operát, az intendánsképpen működő kormánybiztost, s kimutatták, hogy a budapesti nemzeti színház sem áll egészen hivatása magaslatán, mert nem eléggé nemzeti. Azt pedig tisztán láthatóvá tették, hogy az óriási szubvenciónak nincs meg a kellő eredménye, különösen most, a millenium évében, nagyobb lendületet vár és követel a hazafias közönség. A kolozsvári színház nyomoruságos kinézéseért a belügyminisztert vontak kérdőre s állami kezelésbe vételt és nagyobb szubvenziót kívántak.

Hát a főispánok megrendszabályozása és a vicinális vasúti scenák után határozottan változatos fordulatot képez a színügy s különösen a sok nyomoruságot tűrő vidéki színészet kérdésének tárgyalása s mi, itt a vidéken, kiknek ritkán jut ki a budapesti opera és dráma nagyságainak művészi játékában való élvezet, de annál többször gyönyörködhetünk gyöngébbnél gyöngébb

vidéki társulatok színfal-szakgatásaiban, s akiknél még mindig gyöngébb érzelmeket kelt fel a vándor színészet apelációja „ismert hazafiságunkra”: ugy találjuk, hogy nem ártana kissé korlátozni a vidéki színtársulatok alakítását; s — amennyiben mód van reá — jobban lehetne korlátozni a színészi pályára való tódulást is. Miért? egyrészt azért, mert közelebbről vizsgálva egyes színtársulatok belétetét, a tagoknak egymáshoz való életviszonyát, erkölcsileg még mindig sok visszatetsző jelenségre találunk, s úgy véljük, hogy a mi nem éppen szentséges gondolkozású világunkban is talán felesleges a nyilvánosság előtt fitogtatni a szabad életnek azon jelenségeit, melyeket a színpadon is erősen ostorozunk. Másrészt azért is ohajtjuk a korlátozást, mert a tehetség nélküli, de a komoly munkától irtozó iskolakerülő s az ipari-üzemi foglalkozását megvetők számát apasztani akarjuk, kik a vándor színtársulatokat vidám asylumnak tekintik s megfelelő fizetés hiányában lévén, egyes kisebb városokban a szállást adó gazdák könyörületére szorulnak. Hogy az ily elemek a ma-

gyar művészetet csak frázisból hangoztatják, hogy a magyar nyelv megkedvelését éppen nem mozdítják elő, hogy a magyar irodalom kiváló termékei helyett az obskurus, alant járó darabok előadásával rontják a műziszt, s általában leszállítják a magyar színművészet nimbusát: az nem kíván bővebb bizonyítást.

Ezzel ellentétben annál lelkesebben üdvözöljük azok törekvését, akik a vidéken még fontosabbnak találják a teljesen jó színtársulatok szervezését és fentartását, mint pl. Budapesten, Kolozsvárt, Szegeden, ahol a városi élet feltétlen kiegészítője, nélkülözhetlen kelleke a gyönyörű stílusú színház és a kitűnő színtársulat s amely városok közönsége oly nagy és vagyonos, hogy a magas helyarákat könnyen megbírja, erkölcsileg sem lévén reá kényszerítve, hogy állandóan béreljen és mindennap színházba járjon. Az ily kiváló vidéki színtársulatok fentartása határozottan megérdemeli az állam figyelmét, anyagi támogatását, de egyszersmind alkalmasabb módon való ellenőrzését is. Mert ugyanis kinek ellenőrzése alatt állanak

TÁRCZA.

Utazás Maros-Csucstól Nagy-Enyedig s vissza három világrészen keresztül 80 percz alatt.

(Jules Verne nyomán)

„Sokat utaztam,
Soh' se haboztam
Én semmi rosszban,
De megjövök . . .”

Utazni mindig szerettem. Volt is részem benne. Első gimnázista koromtól theologus koromig gyalog jártam Nagy-Enyedről Nagy-Ölyvesre s vissza, télben, nyáron, hóban, sárban. A mezőségi juhászoktól nem egyszer vívtam élet-halál harcot. Mind kellemes, mind kellemetlen oldalát végig élveztem az utazásnak.

Hanem amilyent a minap tettem, olyat még soha. Nem is csoda. MÁV-on utazni, ilyen hidegben, nem közönséges utazás, mert — eltekintve Pokrócz Ádám nyájaskodásaitól — mindig van valami változás, ami borzasztóan érdekessé teszi az utazást. Olyan utazást írok le, nyájas olvasó, amilyet sem Anacharsis, sem Vasco di Gama, sem a két Fox, de meg Jules Verne sem pipált. Pedig Jules Verne rendkívül érdekes utazásokat ír le; na de hát írni a végén is könnyű dolog, de megcsinálni ebben a czudar hidegben MÁV-on, ez aztán valami. Én pedig

ezt megcsináltam, s nem haltam belé, elek, s ime, önöket itt utatom.

Hát ugy történt, hogy a magyarok bejövetelenek 1001-ik esztendejében (én már többet nem számítom az időt a Krisztus születésétől) január 18-án éjjel a maroscsuci állomáson felültem egy III. osztályu kocsiba. Harmad osztályu kocsiba egy czimzetes igazgató, egy valóságos kir. anyakönyvvezető? . . . Igen, ne tessék bámulni rajta. Valóban így van. Nem is lehet másképp. Az összes 11 rangosztályba sorozott (nesze neked, egyenlőség) állami hivatalnokoknak lehet I. és II. oszt. kocsiban utazni tetszés szerint, de a tanítók, a legujabb kimutatás szerint, nem tartozván egyikbe sem, azoknak csak III-ad osztályon lehet utazni, s ebben én Caesarral tartok: „Mintsem az urak közt utolsó, inkább a parasztok közt első.”

Hanem ez uttal olyan szerencsés voltam, hogy az egész kocsiban csupán egy paraszt volt, egy oláh, ki igen szépen beszélt magyarul, s ahogy beléptem, megkínált helylyel maga mellett, mit el is fogadtam. Kérdem hol tanult meg oly szépen magyarul? Azt mondá: a földvári állami iskolában. Ime, uraim! mily szép hivatásuk van, mily üdvös missziót teljesítenek az állami iskolák e polyglott államban.

A többi utitársam mind balázsfalvi román diák volt, egy handlét kivéve, mindmegannyi

leendő oszlopa a „nagy Romániának“. A kocsiban 30—35° meleg volt s hozzá „fortissimo“ énekeltek ter-, quar-, quin-, sex-, sept-, sőt oktettben is. Én „moderato“ meghuztam magam egy szegletbe, de nem sokáig tudtam kiállani az afrikai hőséget, meg a Lucaciu-nótát. Engedelmet kértem a diszes társaságtól, hogy a meleget egy ablakon át lecsapolhassam, mert én épp oly rosszul tudom tűrni a nagy meleget, mint a nagy hideget, lévén teljes életemben mértékletes ember, mit bizonyít az a körülmény is, hogy a bort, sört és palinkát most vénségre is egyenlő mértékkel szoktam inni.

Kinyitottam a felőlem levő ablakot. Diákjaim mind civilizált voltak (ingre vetközve), mit én a Kalocsa Róza illetana ellenére nem cselekedtem meg. Iszonyu vehemenciával tört ki a láрма: „chide ferosta, nu-e scobodu, frigu mare!“ Ugy nekem estek a románok, csak az egy oláhval volt szerencsém, hogy ki nem dobtak az ablakon. Eleget magyarul tanult nekik, hogy Magyarország az a hely egyedül a földgolyóbison, hol mindenkinék minden szakad, ezt a románok tudhatnák magukról. Arra a meggyőződésre jöttem, hogy: szidni a magyar államot, a magyar nemzetet, ezt az ostobaságig lojális nációt, vagy kinyitni az ablakot egy magyar embernek, ha melege van, az nem mind egy. Az első szabad, mert van náczióális

most e társulatok? A központi színész-bizottságnak? Lehet, de hát ki hívja fel egyes esetekben a figyelmét? A közönség kritikusa, a vidéki hirlap referense? Hiszen azok csak a külső sikerről szólhatnak, vagy a bukást jelezhetik, sokszor saját egyéni érzelmeik szerint. E kérdés kétségtelenül megérdemeli a nagyobb figyelmet, s hisszük, hogy ha a színügy a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba kerül, ez nemcsak elvi szempontból fog történni, hanem gyakorlati tekintetből is, mely a vidéki színház erkölcsi és anyagi emelésével a nemzeti érdekeknek is jó szolgálatot fog tenni. De akkor is és addig is maguknak a szintársulatoknak kebelében meg kell történni a kívánatos reformoknak, mert higgyék el: jó és háládatos közönség még mindig van, csak érteni kell a módját, hogyan kell figyelmét és érdeklődését fölkelteni és megtartani.

A honvedelmi m. kir. miniszter ur által jóváhagyott 1896. évi újoncsozásti és működési tervezet szerint vármegyénk területén az idei sorozás a következő napokon fog megtartatni:

A gyulafehérvár-városi sorozójárársban márczius 2-án, a sorozó bizottság elnöke Roska József rendőrkapitány, polgári orvosa dr. Náthán Bernát városi főorvos, a sorozásra felhívott állításkötelesek száma 83.

A viza kua-városi sorozójárársban márczius 13-án, polgári elnök Szöcs József polgármester, polgári orvos dr. Ádám Endre városi főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 74.

A balázsfalvi sorozójárársban márcz. 19. és 20-án, polgári elnök Csató János kir. tanácsos alispán, polgári orvos dr. Dobozy

Vilmos járási orvos, tb. megyei főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 401.

A nagyenyed-városi sorozójárársban ápril 11., polgári elnök Kovács Gyula polgármester, polgári orvos dr. Winkler Albert városi főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 79.

A nagyenyedi járásban április 13. 14. és 15-én, polgári elnök Csató János kir. tanácsos, alispán, polgári orvos dr. Magyar Károly megyei főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 465.

A marosújvári sorozójárársban ápril 17. és 18-án, polgári elnök Gáspár János m. első aljegyző, tb. főjegyző, polgári orvos dr. Magyar Károly m. főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 316.

A magyarigéni sorozójárársban ápril 20. és 21-én, polgári elnök Gáspár János m. első aljegyző, tb. főjegyző, polgári orvos dr. Magyar Károly m. főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 416.

Az abrudbánya-városi sorozójárársban április 24-én polgári elnök Boér Béla polgármester, polgári orvos dr. Török Gábor városi főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 44.

Az alvinczi sorozójárársban április 24. és 25-én, polgári elnök Csató János kir. tanácsos, alispán, polgári orvos dr. Magyar Károly m. főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 422.

A verespataki sorozójárársban ápril 25. és 27-én, polgári elnök Gáspár János m. első aljegyző, tb. főjegyző, polgári orvos dr. Bláha Gábor járási orvos, tb. m. főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 484.

A kisenyedi sorozójárársban április 27. és 28-án, polgári elnök Csató János kir. tanácsos alispán, polgári orvos dr. Magyar Károly m. főorvos, a felhívott állításkötelesek száma 364.

A magyarforrói postahivatalt a m. kir. kereskedelmi miniszter véglegesen beszün-

tetni határozta. Azonban a Magyar-Forróba címzett levelezések a M.-Ujvár és M.-Sz.-Benedek között közlekedő postajárártal záros köldöncz-táskában fognak közvetítettetni.

A korona bizalma.

A haza bölcsének nagy műve, az 1867-iki kiegyezés, melyet Deák Ferencz létesített, amely biztosítja Magyarország alkotmányát, előmozdította a nemzet felvirágzását és megerősödését, hivatottabb, hatalmasabb és loyálisabb védőre s pártfogóra az egész országban nem talál, mint a magyar korona dicsőséges viselője, aki szent esküt tett ez alkotmányra s e pillanattal annak oltalmazója lett. Különböző időkben, különböző politikai irányok bárhogy magyarázták is a kiegyezést és még ez alkotmány védelmezői közt is bármennyire eltértek egymástól a nézetek: sziklaszilárdan és törhetlen hűséggel ragaszkodott királyunk felszentelt személye a közös egyetértéssel kötött szerződésekhez és törvényekhez, bizonyos mértékben az egyetlen szilárd pontot képezve a politikai ellentétek viharában és zavarában.

Magától érthető, hogy a korona, melyhez e haza népei törhetlen hűséggel, hazafias odaadással és sziklaszilárd bizalommal tekintenek fel, az ügyek vitelére, a királyi akarat teljesítésére csak oly személyt választathatott, akit bizalommal fordulhat. Az alkotmányosság a népképviselőt egyoldalú bizalmával nem elégedhetik meg. Magyarországon az ügyek vezetéséhez mind a két alkotmányos tényező bizalma szükséges: a korona bizalma és a nemzet bizalma és csak e kettőre támaszkodva lehet és szabad Magyarországon kormányozni, csak az a személy működhetik áldásosan a haza és a nemzet érdekében, akiben egyesül e két hatalmas tényező bizalma.

Midőn Wackerle Sándor volt miniszterelnök a korona bizalmát elvesztette, midőn

törvényünk (ami sehol a kontinensen) a jogegyenlőség alapján; a másik nem szabad, mert hát jogegyenlőség van.

Szerencsére megérkeztem Rozsárdra. Megszabadultam a forró légtől, de nem kedélyes utitársaimtól. Átültem a másik vonatra, de uram ne hagyj! mintha csak Abyssiniából átléptem volna a zanzibári szultán birodalmába, ugyanaz a pokoli hőség, megszaporodva 10—15 román diakkal. Hely, hova leüljek, nem volt s így gyalog mentem Enyedre MÁV-on III. oszt. jeggyel.

Ebben ugyan nem sok mulattatót találok tisztelt olvasóim, de higgyék el, hogy én még kevesebbet találtam.

De a MÁV nem azért MÁV, hogy ne tudjon változatosságot csinálni, ha kellemsé akarja tenni pasasereinek az utazást.

Január 20-án éjjel kelle hazajönnöm, s mintha csak tudta volna a MÁV, hogy tegnap igen nagy melegem volt, egészen fűtetlen kocsiba helyezett el Ádám bácsi. A kocsí belseje egészen be volt zuzmarásodva (hihetőleg Tövisen akasztották oda).

Egy öreg ur forma, egy öreg asszony, egy fiatal asszony, egy ref. kántortanító, egy brassói szászlegény s egy fiatal szobaciczus képezték a sajnálatra méltó, didergő uti társaságot.

Az öreg már alig mozgott, a vén asszony jajgatott, az ifjabbik könyezett, a szász legény hangosan monologizált, de — mivel nem tudok szászul — nem tudtam megérteni: károm-

kodik-e, vagy a MÁV-ot dicséri; a kántortanító pipáján melengette kezét, folyton váltogatva, mint a lud a jégen a lábát; a szobaciczus nevetett és didergett.

Ahogy felismertem a helyzet szignaturáját, beszólitom a kalauzt — vulgó — Ádám bácsit s kérdezem: miért van oly hideg ebben a kocsiban? „Hát azért, kérem, mert hideg van (nyájaskodék velem az ő kérlelhetetlen logikájával); mindjárt meleg lesz, csak a míg megindulunk“, biztata s ott hagyott.

Keresem a gőzesőt, nincs! Megyek a másik fülkébe, hát ott pompázik egy kályha (ugy látszik, IV. oszt. kocsiból avanszirozott III. oszt. kocsivá); megörültem neki, megölelem, hát uram fia! meg van fagyva; igen, kérem, olyan hideg volt, hogy a vaskályha megfagyott. Itt láttam szemléletileg bemutatva, milyen lehet a szegény nihilisták szibériai utazása, s hogy az illúzió teljes legyen, éppen az indulás pillanatában szuronyos fegyverek kíséretében lépik be egy római, kezén-lában megkötözve, azt hiszem, kommunista hajlamai miatt.

Tehát semmi sem hiányzott ahhoz, hogy magunkat szibériai uton képzeljük. A kalauz bejön megesipni a jegyeket; mondok neki: csináljon tüzet a kályhába, a tetejét a kementeczejének; ha velünk zónázik jegy nélkül, annyi szolgálatot tehetne, hogy melegítsen, hiszen csonttá fagyunk. Ádám bácsi megcsipte a jegyeket s mint a „mór“... kiment. Megfagyunk, mond a kántor. Játsszunk czicze-

futóst, vagy tánczoljunk, indítványozom én. Az öregek elvetették indítványomat. A rab savanyu képet csinált s lánczait zörgette. A többi elismerte, hogy az a legpraktikusabb, amit csak tehetünk, e fene hidegben, de azért egyedül maradtam indítványommal.

Tulajdonképpen én sem vagyok szenvedélyes tánczos. Legény koromban is csak hivatalból táncoltam, mikor a jegyesemnek „üres tánczótái“ (közönségesen petrezselyem-áru-lás) voltak.

Husz éves nős vagyok, s azóta nem táncoltam, de most a hideg rá kényszerített. A szobaciczus biztatott. Így egy zuzmarás kocsí, egy égő szempár intése — in ultima — megtánczoltattak.

Ez az ellentétek érintkezése a természetben. Nemde, felséges théma lenne egy tudós számára?

Neki fogtam a „vinczi makranczos“-nak, s azon vettem észre magam, hogy az egész férfi-közönség (kivéve a rabot) ugyancsak rakja, s hogy annál jobban menjen e zene-nélküli mulatság, biztattam az asszonyásokat is, — úgy is nagyon rövid a farsang.

Házasság már kötöttett gőzerővel; miért ne lehetne táncolni is gőzmozdonnyal? Azonban a páros táncolásban csak a kis szobaciczus vett részt. És itt — titoktartás mellett (nem szeretném, hogy a feleségem megtudja) — megsugom önöknek, hogy e helyre kis leánynyal egész „anívóval“ táncoltam.

Magyarország királya nem viseltetett többé az okvetlen szükséges teljes bizalommal miniszterelnöke iránt; a nemzet és a szabadelvű párt bizalmát még mindig élvezte Wekerle. Ez az egyoldalú bizalom tartott mindaddig, míg a többség be nem látta, hogy nem politikai magatartása által Wekerle a korona bizalmát alaposan eljátszotta. Gróf Khuen-Héderváry-ban, aki Wekerle ajánlatára megkísérelte, hogy a korona bizalmával felszerelve a nemzet élére álljon, soha sem bírta Magyarország bizalmát, és a korona annak elismerésében, hogy tanácsosainak okvetlen birniok kell a nemzet korlátlan bizalmát is, a tényállás legtisztább alkotmányos felfogásában elállt a bán-küldetésétől, hogy teljes bizalmával azt a férfit ajándékozza meg, akit egyúttal a kormánypárt bizalma is kijelölt a vezérszerepre.

Báró Bánffy Dezső a király és az ország bizalmát élvezte és e tudatban vas erővel és bámulatra méltó erélyvel teljesíti kötelességét. A korona és a nemzet teljes tudatával bír annak, hogy az ország sorsa a legjobb kezekben van, hogy a miniszterelnöki kötelességek lelkiismeretesen teljesítenek, hogy a viszony a korona és nemzet közt többé nem zavartatik meg, hanem szorosabb, tartalmasabb lesz.

Báró Bánffy semmit sem ígért, amit meg nem tarthatna, s mindazt teljesítette, amit ígért. Helyét megálta a legterhesebb viszonyok közt s gyakran meggyőződéssel, de mindig az igazlelkű kötelességteljesítés tudatában cselekedett, amint azt a korona bizalma és az ország érdeke követelte. Az ország felekezeti bekegyezését megóvta és a békes fejlődést előmozdította. A király és hí magyar népének feleje fordult bizalmát igazolta és az országos politikai pártokkal való küzdelmében bizonyára ezután is a maga részén fogja találni a korona és a nemzet megtisztelő bizalmát, őt támogatva, erősítve, bátorítva.

Kisértetbe azonban nem estem, mert a feleségem egy hajfűrtje — scapulera gyanánt — mindig a tárczámban van, hogy véletlenül el ne tántorodjam idegen asszonyok közt. Így nem jövök kisértetbe soha. Arra azonban nem kötelezem önöket, hogy elhigyjék; nekem elég, ha a feleségem hiszi.

Így érkeztem Szibérián keresztül Kocsárdra. Itt leszállottam s a szolgálattevő hivatalnokot megkértem, hogy legalább a nőket tétse más kocsiba, mert ha ott maradnak, Kolozsvárra jegezedett állapotban érkeznek. Már pedig — nézetem szerint — jegezedett állapotban a legszebb nő sem ér egy fokhagymát.

A kolozsvári vonat elrobogott. Én is sietek felülni a vásárhelyire. Reudre vizsgáltam a kocsikat, mind gyurva voltak. Ádám bácsi nagy sebbel-lobbal betuszkol egy kocsiba, a hol teljes sötétség volt. Tapogatva huzódám a vis-a-vis ajtóhoz, hogy könnyebben leszállhassak Csucsra, de letülni nem bírtam sehova, s még utatam is mind másztak be az utasok a sötétben. Hála legyen a Török József tyukszemtapaszának (ezt melegen ajánlom a t. tyukszem uraknak és hölgyeknek), lábaim kiállottak a sok taposást, melyben Ádám bácsin kezdve mindenki részesített.

Itt is hideg volt. De ha már a malacok minden felsőbb tanfolyam nélkül tudják, hogy hidegben össze kell bujni: miért ne tudná Ádám bácsi is annyit, hogy ha hidegben összegyurja az utasokat, nem fázhatnak?

A király választása — így végzi fejtegetéseit a „Pester Correspondenz“ — felette szerencsésnek bizonyult. A kiegyezés gondolata erősebb, népszerűbb lett, mint valaha volt és az ország szabadelvű, üdvös és gazdasági fejlesztésében egy tömör, szilárd szerkezetű és egyöntetű többség áll a miniszterelnök oldala mellett, s odaadással támogatja őt.

A haza halhatatlan bölcsének műve ki próbált kezekbe van letéve.

A nemzetiségi sajtóból.

— A válság alatt. —

(E.) Épületes látványt nyújt a „Tribuna“ válsága; napról-napra újabb és újabb adat kerül napfényre, mely megvilágítja, mi volt tulajdonképpen a nemzetiségi mozgalom indító oka, eltető eleme. A „memorandum“-pör oszlopos vezérferfiak, kik azon időben egyesült erővel, kitartással vezéreltek ellenünk a hajszát, most mint ellenségek állnak egymással szemben és a legkisebb vád, melyet egymás fejébe dobnak, az, hogy ellenünk a hajszát azért vitték oly kitartással, mert jutalmakban részesültek.

E válságból eddig két fontos tényt konstatahatunk.

Az egyik az, hogy míg a nemzetiségi korifeusok a liga forrásaiból háboríthatatlanul meríthettek, ki-ki saját működéséhez mérten, addig a kelő egyetértés megvolt, együtt szidták, ragalmazták minket és vezéreltek ellenünk az alatomos hajszát; de most, hogy zavar merült fel a részesedésben, védi ki-ki saját érdekét.

A fontosabb pedig az, hogy az egész oláh nemzetiségi mozgalom tényleg Romániából, a liga köréből indult ki, ott szerveztetett és onnét vezetett; elárulják ezt maguk a korifeusok és azt is, hogy az egész mozgalomnak államellenes célja volt, mely államiségünk, területi épségünk megsértését célozta.

Elárulja ezt maga Brode Jenő a Nagy-Szebenből megugrott „memorandista“ is, ki a „Tribuna“-hoz intézett levelében nyíltan vallja, hogy a mozgalom vezetése nem Rác és társainak privilegiuma, hanem azon köröké, ott Bukarestben, kik őt fenntartják és kiknek jövőtől ő eldegel, mert jó eszköznek bizonyult.

Érdekes volna, ha a „Tribuna“ válságának ezen fázisait, a korifeusok veszekedéseit, egymás elleni leleplezéseiket most valaki híven összegyűjtene és a külföld azon helyeire küldené, hová az „Unirea“ ellenünk propagandát csinálni járt; a mozgalom zletelen célját feltűntető válság bizonyára még azokat is, kik Urechia ámitásának hittek, kiábrándítaná és átlátná a külföldön is, hogy az Urechia kérelme nem volt egyéb, mint segítséget kérni egy oly tervhez, mely egy békeségben élő államban forradalmat előidéznél és egy területrészt elszakítani akart, de nem létező és érvényesíthetlen jogok alapján, hanem pusztán azért, hogy többen a zavarosban halásszanak és hazafiságból gondatlan éxisztenciát, vagyont szerezzenek maguknak.

Bróte Jenő, midőn oly nyíltan és hévvel támadja a „Tribunát“ és a liga terveibe betekintetünk enged, ezt nem annyira hazafiságból teszi, mint inkább kétségbeesésből, mert ingani érzi magát alatt a talajt, mely őt eddig a szó valódi értelmében eltartotta. Ő tudja, hogy ha nem sikerül most Rácot és társait megfélemlíteni, őket megint a bukaresti befolyás alá terelni és az egész vezetést újra a ligából intézni, úgy neki is lejárt a szerepe, a martíromság nem lesz eléggé jövedelmező és ő más, közönségesebb foglalkozás után kell nézzen, mert épp most csappantak meg a liga forrásai is, úgy, hogy nem régen maguk a liga emberei is panaszkodtak, hogy alig van annyi bevételük, hogy „Brótét tisztességesen eltarthassák“.

* * *

Világoságot azonban nem tudunk kapni, noha a csillagok gyönyörűen ragyogtak. Hiában, a III. oszt. kocsiknak nincs üvegfedele. Pokoli sötétségben érkeztem meg Csucsra. A zsidók nem vártak jobban a Messiást, mint én a leszállást.

Így utaztam én „Maros-Csucsra“ (mely tulajdonképpen Európában van) Afrikán keresztül Nagy-Enyedre, Nagy-Enyedről Szibérián keresztül (ez Ázsiában van) Kocsárdra és Kocsárdról föld alatt M-Csucsra MÁV-on 80 percz alatt.

Ez sokkal szenzációsabb, mint Jules Verne hasonnevű regénye. Az ő Fogg Phileasa fogadásból körülutazta a földet 80 nap alatt hajón, kocsin, lovon, bivalon, gyalog, de tánczolva nem, az bizonyos.

Én, kérem, ezt a bolond anglust is lepípálom. Egyéb bajom nem történt, mint hogy — míg Fogg Phileas egy nappal hamarabb ért haza — én egy nappal később kerültem haza . . . jól berekedve. Ez különben kötelessége minden hűséges férjnek, ha elkésve jön haza, hogy ne veszekedhessék a feleségével, noha ilyenkor sokkal kívánatosabb volna, ha az asszony lenne berekedve.

Végre, hogy bebizonyítsam, miszerint minden léhaságom mellett is tudok philantrop lenni, ezennel pályázatot hirdetek a humanizmus szent nevében.

Pályázati hirdetés. (A hirdetési díjat fedezze a szerkesztőség.)

„Találtsék fel olyan fűtő készülék, melynek segítségével a MÁV-on minden időben

10—15° meleg legyen, nem pedig mikor kűn 3—4° hideg van, a kocsiban 30° meleg, s mikor kűn 15° a hideg, a kocsiban 20—22° legyen.“

Pályadíj: 100 frt Kossuth-bankóban és kopott piczula (ezt sem lehet beváltani).

Pályázhatnak az összes képviselők és képviselő-jelöltek minden pártnyalattól. Előnyben részesülnek a miniszter-jelöltek, kivéve, ha nem akarnak közlekedési miniszterek lenni.

Kizártnak a pályázatból az összes vasutisták, mert azok, úgy látszik, nem értenek hozzá.

A szerencsés pályázó a jutalmon felül megkapja a jövő választáskor az én voxomat is. Ez is előny, mert míg más közönséges votumért 5, 10, 50 frtot kell fizetni, egy állami tanító szavazata semmibe sem kerül, kivált ha a jelölt kormánypárti, azon elvből kifolyólag, hogy „akinek a korpáját nyálja, a mellett köteles ugatni.“

És most, tisztelt olvasóim! ha csak valamicskét is mulattak: tartsanak meg emlékeztükben; ha pedig unalmas voltam: felejtessenek el. Ez, azt hiszem, nem nehéz. Hiszen elfelejtettük Mohácsot, a 150 éves török igát, az aradi vértanukat, ama félisteneket, kik ércznél keményebb betűkkel írták nevüket a történelem könyvébe; sokat, nagyon sokat . . . mindent el tudunk felejteni.

Mi fáradságba kerül tehát elfelejteni egy szegény . . . tanítót?

Szabó Gyula.

Az egész oláh sajtó beismeri most már, hogy a „Tribuna“ válsága az állandó oláh komité válságává fajult. Az eszméik bukását féltő korifeusok bizarrabbnál bizarrabb módokat ajánlanak, hogy a bajt orvosolhassák; megszólal Lukaciu is, ki eddig Bukarestben szerzett haberein pihent és egy a „Gazeta Transilvanie“-ben megjelent nyílt levélben felszólítja Rácz dr.-t, a „Tribuna“ tulajdonosát és egyszersmind a román állandó komité elnökét, hogy a baj szanálása céljából tanácskozássra a komité tagjait mielőbb hívja össze.

Lukaciu levelével azonban a várt hatást nem érte el, Rácz dr. levelére nem is reflektált és míg ez eljárás kellő fényt vet a vezetők közötti elhidegülés és ellenségeskedésekre, másrészt Lukaciu is átláthatja, hogy már többé nem azon istenített vezérémbere az oláh mozgalomnak, mint ő hitte, és nem bír már többé azon befolyással, melyet levele tónusa szerint is magának vindikált.

Hiába, bukaresti vendégszereplése rosszul ütött ki, és bizony még a legnagyobb művészeket is egy rosszul eljátszott szerep, kudarcz képes örökre nevetségessé tenni és nimbuszától megfosztani.

A „martiromság“ dicső napjai elmúltak Lukaciu feje fölött is; a hamis alapokon emelt piedesztál összedült és most következni fog a semmibe vevés, majd az elfeledés és a köznapi életben a nyomtalan eltűnés.

Vegyes hírek.

— **Irodalmi ünnep.** Baró Eötvös József és baró Kemény Zsigmond emlékeztére a nagyenyedi Bethlen-kollégium főgimnáziumi ifjúságának önképző-köre folyó hó 2-án igazán meglepő s talán a maga nemében páratlan sikerű ünnepélyt rendezett, melynek díszét a megjelent szép közönség nagyon emelte. E kör, mely ez iskolai évben másodszer adta jelét, sikeres működésének, ezuttal is csak arról győzött meg, hogy nemcsak pedagógiailag művel hasznost, hanem városunk elité közönségének egy-egy élvezetes délutánt is nyújt. A nagyon ügyesen egybeállított programnak már az első pontja nagy érdeklődést keltett az ünnepély iránt, amennyiben Gyarmathi Miklós „Király-hymusz“-át városi közönségünk talán először hallotta előadni. A nagy tapsal jutalmazott ének után Váró Ferencz, mint e kör vezető tanára, magvas és tartalomdus beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, melynek elhangzása után Szász Albert VIII. o. t. Eötvös „Magyarország 1514-ben“ című és Kemény Zsigmond „Zord idő“ című regényét állította szembe egymással, szabad előadásban fejtegetve a két író nyelvezetének rokonságát. A nagy tetszéssel fogadott párhuzam előadása után Váró Jolán k. a., Magyar Ferencz VII. o. t. László Jenő VIII. o. t. és László Jenő VII. o. t. által eljátszott hegedű-játékot élvezte a közönség; majd Kozma László VII. o. t. Lőrincz pap beszédét Eötvös „Magyarország 1514-ben“ című regényéből szavalta el nagy hatással. Ezután Bitai Béla VII. o. t. és Székely Miklós VII. o. t. Kemény „Zord idő“ regényéből Elemért és Barnabás deákot személyesítették meg, melyhez bevezető részt irt és előadta Batta Mihály VIII. o. t. Mindezek után Eötvös „Bucus“-ját adta elő az ez alkalomra alakult férfi-kar, melynek zenéjét Sz. Győre Károly IV. éves kép. irta; a nagy precizitással előadott mű megnyerte a közönséget, hogy a szerzőt kihívta.

A szünni nem akaró eljenzés közepette lépett föl a podiumra Derzsi Ödön VII. o. t. s szavalta el Gusztáv (Karthausi) árvaságát; majd zenekísérettel mellett szavalta el Farkas Károly VII. o. t. a „Mégfagyott gyermek“ című költeményt, könyvezésig elragadva a közönséget. Végül Székely János VIII. o. t. adta elő br Kemény Zsigmondnak idős Szász Károlyról mondott emlékbeszédéből a befejező részt; szabatos előadását a közönség tapsokkal jutalmazta meg.

— **Halálozás.** Dr. Kaján Simon, az abrudbánya-verespataki nehezék-pénzalap orvosa, f. hó 3-án Verespatakon hirtelen elhunyt. Az elhunytban a bányavidék egy régi derék orvosát veszítette el.

— **Gyászír.** Grünfeld József megyei irnok 8 éves Izidor-nevű fiacskája f. hó 1-én vörhenyben elhalt.

— **Ifjusági bál.** A Bethlen-kollégium derék ifjúsága a folyó hó 8-án tartandó estély sikere érdekében nagy előkészületeket tesz, s lázas tevékenységgel dekorálja a városház nagyterme ódon falait. Mint halljuk, a siker biztosítva lesz, amennyiben egy városunkból, mint a vidékről sokan vesznek részt e nagyon is esinosnak ígérkező bálon.

— **A nagyenyedi anyakönyvi hivatalban** január havában 17 születés és 19 halálozás jelentetett be és négy házasság kötöttet.

— **Figyelmeztetés.** Ez uton is figyelmeztetnek nagyenyedi ev. ref. egyházközségünk tagjai, miszerint az ev. ref. egyházi közalap (domestika) 1895. évi bevallási aivait, valamint az újonnan felveendő egyháztagokat, valamint az újonnan felveendő egyháztagok, besoroztatása iránti javaslatot folyó évi február hó 17-ig egyházi pénztáros Benedek Gábor aánál megtekinthetik és ezen idő alatt bármelyik egyháztag úgy a maga, mint mások közalapi járulékaival szemben akár írásban, akár élő szóval nevezett pénztárnok aánál felszólamlással élhet. Nagy-Enyeden, 1896. évi február hó 2-án. Gáspár János, egyházközségi főgondnok.

— **Farsangi krónikánkat** egy szép fejezettel gazdagította fegyőreink mult szombati bálja. Ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben teljes sikert, eredményezett a rendező bizottság ügybuzgósága. A városháza különben szűk termét teljesen megtöltötte a közönség, melynek soraiban erősen dominált az egyenruha. Részt vett fegyőreink mulatságán a honvéd tisztikar teljes számban, az intézet derék tisztviselői kara — élen a minden szépért és jóért felkesztülő igazgatóval, mint a bál főpatronusával — szintén testületileg, kik mellett elismeréssel kell megemlékeznünk városunk polgárságáról is, mely szintén szép számú megjelenésével támogatja a derék rendezők törekvését. A kedélyes multság, melyen szép leányokban és asszonyokban sem volt hiány, a reggeli órákig tartott. (—)

— **Locs-pocs.** Február havával talán nagyon is szép napok virradnak reánk — enyediekre — ugyannyira, hogy a megfagyott föld már-már sártengerré válik. Nagyon szeretnők, ha házi gazdáink, felhasználva a jó alkalmat az amúgy is az egész télen járhatatlan járdát kitisztíttatnák s nem várják be a mindenkor bekövetkező rendőri kenyszert (Beküldetett.)

— **Álpap.** Hiszékenységnak esett áldozatul a nagyenyedi minorita-rend egyik segédlelkésze. Ugyanis a napokban egy este beállit hozzá egy magát papnak nevező ember s arra kéri a lelkészt, hogy Deli ház-

főnök rendeletéből adjon át neki 12 frtot, mit is a segédlelkész szó nélkül teljesített, azonban csak akkor vette észre magát, hogy meg van csalva, amikor a házfőnöktől kéri az összeget; akkor jött annak tudatára, hogy őt becsapták. Deli házfőnök jelentést tett a rendőrségnél, hol a nyomozást azonnal megindíták, de még ez ideig nem találták meg a szélhámos papot.

— **Szenzációzás eset** történt Abrudbányán folyó hó 3-án este 6 óra előtt. Dr. Fodor Vazul román ügyvéd lakásának ajtója előtt egy dinamit-patron felrobbant, minek folytán a ház összes ablakai bezúzódtak, az ajtó deszkái benyomódtak s természetesen a házbellek s a szomszédok szörnyen megrémültek. Valószínű, hogy a dinamit-patronban valami egyszerűbb robbanó anyag, pld. bánya-lópor lehetett, mert különben a pusztítás feltétlenül nagy mérvű lett volna. A rögtön megejtett rendőri nyomozás folytán, melyet Képes Ferencz derék rendőrkapitány vezetett, egy abrudfalvi oláhot elfogtak, ki ellen dr. Fodor végrehajtást akart vezetni, minek elhalasztását sikertelenül kérte. Két bucsumi ember ellen is gyanu van, szóval a vizsgálat lázasan foly. Kuriozumképpen megemlíthetjük, hogy az ottani tulzó oláhok között akadt olyan is, ki „a magyarok bosszújának“ nyilvántotta a merényletet.

— **Vakmerő merényletet** követett el f. hó 1-én m.-szt-benedeki Lajos Juon I. Áron, ki ugyanoda való Munteán Toma lovát is elvitte. Megleste ugyanis a Marosujvárról Kocsárdra menő postaszekeret és Veresmartnál este 7—8 óra között utját állotta; felvetette magát a postaszekerre s midőn a postakocsis mellé ült, egy pisztolyal oldalba lötte a kocsist, de nem életveszélyesen, mivel a postakocsis maga mellől a postaszekeréről a tettest lelökte s erre, sebesebben hajtván Sz. Földvárra ért, ahol a községi bírónak jelentést tett, leirván a tettest, s a bíró azonnal nyomába indult és sikerült a tettest kézrekeríteni. A tett rablási szándék volt; mivel hallomás szerint a tettes korábbi időkben volt postakocsis s tudta, hogy a hónap elsején nagyobb pénzküldeményeket viszen a postaszeker. A postakocsis még él, a golyót kivették belőle.

— **Multság.** A tövisi önkéntes tűzoltóegylet a tűzoltó-zenekar közreműködése mellett saját pénztára javára 1896. február 9-én Löwe Sámuel ur nagytermében táncmulatságot rendez.

— **Uj vasuti törvényjavaslat.** Az országgyűlés elé legközelebb törvényjavaslatot terjesztenek a nagyszeben — alvinczi vonal kiegészítésére vonatkozólag, amely vonal jelentékenyen rövidebb összeköttetést nyújt a Romániába vezető aradi fővonal és a vöröstoronji szoroson át haladó vonal között.

— **Az új gyógyszeréről.** A belügyminiszter körrendeletileg tudatta hatóságainkkal, hogy a diphteria-vérsavót jövőre oltó anyagnak tekinti s annak elárúsítása, árszabása s ellenőrzése tárgyában rendeletet bocsátott ki. Felhívja egyuttal a hatóságot, hogy területén a vérsavóval végzett gyógyszerkísérletek eredményéről hozza pontos kimutatást terjesszen föl lehetőleg még a magánorvosoktól is.

— **Köszönet.** A II. országos és egyetemes tanügyi kongresszus elnöksége azon alkalomból, hogy Nagy-Enyed város közönsége 20 frt segélyt szavazott meg a kongresszus céljaira, a város polgármesteréhez a következő köszönő iratot küldte: Tekintetes Polgármester ur! Midőn II. országos

és egyetemes tanügyi kongresszus rendező bizottsága pénztárosának Nagy-Enyed város 20 frt adományáról szóló nyugtatványát van szerencsém tisztelettel megküldeni, egyúttal az elnökség megbízásából a rendezőbizottság mely köszönetét és háláját fejezem ki Nagy-Enyed tekintetes törvényhatóságának azon nemes ajándékosságáért, hogy a kongresszust anyagi és erkölcsi támogatásban részesíteni méltóztatott. Magyarország vármegyei és városai, ugy Nagy-Enyed tekintetes törvényhatósága részéről nyilvánuló lelkes és ajándékos támogatás fokozza a rendezőbizottság buzgalmát, hogy a magyarországi tanítók, tanárok, nevelők egyetemes gyűlése a magasabb nemzeti és kulturális feladathoz méltó sikert érjen el. A kongresszus ügye iránt tanúsított szíves érdeklődésüket és nagybecsű pártfogásukat megköszönve s továbbra is kérve és remélve, maradtam Budapesten, 1896. január 28-án, az elnökség nevében: Nagy László s. k. a rendező bizottság főtitkára.

Ezredéves kiállításunk.

A földmives és munkásnép felhőzatala a kiállításra. A földmives népek az ezredéves kiállítás és a fő- és székváros megtekintése céljából tervezett ömege felrándulásai tekintetében a kiállítási igazgatóság a következő tájékoztatást adta ki:

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur, mint az ezredéves kiállítás orsz. bizottságának elnöke, messzemenő könnyítésekkel óhajtván lehetővé tenni az ország földmives- és munkás népének az ezredéves kiállítás és a fő- és székváros megtekintését, elhatározta, hogy a nagyobb tömegekben felrándulók részére a következő kedvezményt adja:

Utazási költség. a) A m. kir. állami vasutak vonalain 50 százaléki mérséklést engedélyez a zónarendszerű személy díjszabás szerinti III. osztályú menetjegy árából, továbbá intézkedik, hogy a nem állami kezelés alatt álló vasutak vonalain, nemkülönben a gőzhajózási társaságok által fenntartott személyjáratokon hasonló értékű kedvezmények adassanak.

Szállás. b) Ezer személy befogadására katonai alakokkal felszerelt barakkot épített a kiállítás közelében és ebben 10 krért nyújt egy-egy személynek 1—1 napra szállást.

Élelmezés. c) A barakkal kapcsolatosan népkonyhát állít és ebben 10 krért ad egy tál meleg ételből álló ebédet vagy vacsorát.

Kalauzolás. d) Díjmentesen megfelelő szám- és nyelvismerettel bíró kalauzokat bocsát az érkező csoportok rendelkezésére, kik hivatalos lesznek a csoportokat egész időzéstük alatt a szükséges felvilágosításokkal és magyarázatokkal támogatni és kíséreni.

Belépti jegyek. e) Husz krajczárra mérsékelt belépti jegyeket ad ki a kiállításra.

Jegyfüzetek. f) Jegyfüzeteket hozat forgalomba a kiállítás igazgatósága útján, melyekben a menet-térítési jegy, szállásutalvány, a kiállításban való belépésre jogosító jegyek, az ebéd-, illetve vacsorajegy együtt foglalhatók s melyekért a díjfizetés egyszerre és egy összegben történvén, az utazás költsége biztosított.

Összköltség. Ezen felsorolt kedvezmények mellett lehetővé válik az, hogy a XIV. zónához tartozó vidéken lakó egyén

2 napi tartózkodásra egészben 5 frt, a VIII. zónához tartozó vidékek lakossága, az élelmezést, szállást, beléptijegyet is beleértve, 3 forint költséggel teheti meg az utazást Budapestre és vissza.

Szervezés. A tömeges felrándulásokat a törvényhatóságok élén álló főispánok, mint a kiállítás kerületi és helyi bizottságai, avagy a közigazgatási tisztviselők közreműködésével szervezik. A résztvevők előjegyzése, a részvételi díjak beszedése, a jegyfüzetek kezelése és kiosztása, a felrándulás időpontjának, az utazás programjának megállapítása vármegyenként, vagy ezeken belül körzetenként a főispán, illetve a közreműködők által eszközöltetik.

A kirándulásban nők és gyermekek is vehetnek részt; gondoskodás fog történni arról, hogy a nők külön barakk-osztályban helyeztessenek el.

Utazás és tartózkodás. A kiránduló csoport az intézők által kijelölt vezetőkkel együtt utazik a fő- és székvárosba s ugyanazon vonattal hagyja el Budapestet. A kirándulók külön vonatot is vehetnek igénybe, ha az egészben fizetendő menetdíj által a megteendő ut minden kilométerére után 2 forint 40 kr. biztosítatik a m. kir. államvasutak. Ezen határozomány alól az igen távol fekvő állomásokról utazó csoportokkal szemben és ha a kirándulók száma az 500-at eléri, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urtól esetről-esetre kikérendő engedély alapján; kivételek is lesznek tehetők.

Az egész csoportnak a tartózkodás egész ideje alatt való együttmaradása feltétlenül kötelező. A kirándulókat érkezésüknel a kiállítás kalauzai fogadják és kísérik szállásukra, mint a kiállításban.

A délutáni órák a város nevezetességeinek megtekintésére lesznek fordítandók. Gondoskodás történik arról, hogy azok, kik a színházakat látogatni akarják, azt kalauzok kíséretében kivételes áron kiadandó jegyekkel tehessék.

Mindenkinek, aki ezen kulturpolitikai szempontból jelentékeny országos mozgalomban tevékenykedni óhajt, aki a nép érdekeit a szíven viselvén, a tömeges kirándulások eszméjét terjeszteni óhajtja: a kiállítás kerületi és helyi bizottságai és első sorban a törvényhatóságok élén álló főispán és ennek megbízásában eljáró közigazgatási tisztviselők készséggel fognak a további részletekre nézve felvilágosításokkal szolgálni.

Apróságok.

Boszu.

A kutyamosó dühösködik:

— Azt mondta az őrnagy, hogy számár vagyok! Elnevezett rinoczérosznak és baromnak! Ezt megkeserüli.

Jóska leveri a hamut az őrnagy szivaráról, amely az asztalon maradt. A hamu a szőnyegre esik. Jóska diadalmasan vigyorog: — Ha ezt az őrnagné meglátja, majd lesz az uramnak!

Más vágya is volt.

Ahányszor a férj a hivatalból fáradtan hazaérkezik, a menyecske mindig az új divatu télikabátokról beszél.

— Mondd csak, kedvesem, — szól végre a férj — miért beszélsz folytonosan a teli kabátokról? . . . Hát neked semmiféle más vágyad nincsen?

— De igen, van, felel a menyecske ragyogó szemekkel. Egy új ruhá is kellene!

Furcsa bók.

Buty ur üdvözli a menyasszonyt:
— Az ön vőlegénye igazán kitűnő ember. Nem tekintett rangra, vagyonra, sem szépségre, korra, műveltségre . . .

Gyorsan!

— Hova, hova?
— Sietek. Jön a nagybátyám.
— Hova sietsz?
— Adósságot csinálni.

Közgazdaság.

A falusi gazda téli teendői.

Itt van a hideg, csikorgó tél; kivált az idén oly nagy a hideg (18—21°), hogy — amint szokták mondani — még a kutyát sem kellene kihajtani. A falusi gazdának azonban ilyenkor is akad sok mindenféle aprólékos teendője.

Az istállóban körülnézni, vajjon a lábas jószágok jó helye van-e? Nincs-e az istállóban tulságos hideg, vagy ellenkezőleg tulságos meleg? Ami mindenképpen nagyon rossz volna, mert a megizzadott állatok itatáskor hajtva, vagy szekérbe fogva könnyen meghűlnének, ami veszedelmes betegségeket, sőt igen gyakran az állatok elpusztulását vonná maga után. Ezért tehát az istálló rendes hőmérsékletére nagyon kell vigyázni. A legalkalmasabb istálló-hőfok 11—14 R°; az istálló levegője mérsékelt, ha 11—15 R°, a levegő forró, ha 18—22 R°. Viszont az istálló levegője hideg, ha 4—0 R°.

A gondos gazda felügyel az állatai rendszeres etetésére is, nehogy predáljon a rest szolgálégyen, megtömvén a jászlat takarmánnyal, mikor amugy is nagyon drága s kevés takarmány termett. Adjon egyszerre keveset, de több ízben; így az állatok nem hagynak izéket hátra, míg viszont, ha sokat talál elejükbe, az állat duskalkodik benne; a takarmány legjavát kiszálaszja, a nagyobb részt pedig kivetli a jászolból, ami összekeveredve az aljazattal, takarmányul nem használható leszen.

Vigyáz a gazda, hogy állatai sőt is kapjanak, mert különben száraz takarmány mellett az állatok nagyon megkivánják a sőt. Lónak, szarvasmarhának rendszeren 20—30 grammot, juh- és sertésnek pedig 5—10 grammot szoktak egy adagra felhasználni. A sőt vagy darabban szokták adni az állatoknak, azaz jászolba téve nyalatják, vagy por alakban, takarmányra hintve, vagy pedig — ami azonban nem ajánlható, ámbár még nagy uradalmakban is alkalmazásban van — por alakban, kanállal, minden egyes állatnak a szájába töltik a szükséges adagot. A jó gazda vigyáz arra is, hogy az istállók naponta szellőztetve legyenek; a trágya az istálló melletti tragyatlepre ki legyen vité s ott egyenletesen legyen elterítve. Amíg az istálló szellőztetve lesz, addig a marhák a szabad levegőn mozogjanak ide s tova. Gondoskodni kell rendszeres itató helyről is, hogy az állatok vízhiányban ne szenvedjenek. A gazda felügyel, hogy állatai minden nap rendszeren meg legyenek takarítva, mert a jó takarítás és gondozás egy rész takarmánnyal fölér.

Ilyenkor van ideje a gazdának, hogy az apróbb famunkákat megcsinálhassa eke, szekér és boronához egyéb kisebb gazdasági eszközökhöz, egy szóval idejében rendbe hoz mindent, úgy, hogy a beköszöntő tavasz mindennel rendben kapja, ne akkor kelljen ide-oda kapkodni, amikor a várva-várt tavaszi munkákat kellene vegrehajtani. A

csűrös kertben megnézi a takarmány- és szalma-kazlakat. Ha a vihar megrongálta, kiigazítja, a havat levereti róluk; a tengerikast is körülnézi, nem bántják-e az egerek, varjak stb.

A magtárban a gabonáját gondosan több ízben megforgatja, nehogy szagot kapjon, mert a kereskedő a szagos, dohos gabnát nagyon olcsón venné meg, pedig tavasszal jobb gabona-árakat remélnek.

A pincét is jól körül kell nézni, nehogy hideg legyen. Most van az ideje az új borok lehozásának is. A borokat tisztán s nagy gondnal kell tartani, mert a jó bor, mostani válságos gazdasági helyzetünkben, valóságos kincset képez.

Elmegy a jó gazda a kertbe is s megnézi, hogy a nyulak nem csináltak-e kárt a fiatal oltványokban; a gyümölcsfák száraz ágait levágatja stb. Gondoskodik oltó galyakról is, hogy a tavasz beköszöntve, szabad idejében kertjét oltványokkal elláthassa. Természetesen minden értelmes gazda a közelében levő értelmes szak emberek meghallgatásával szerzi be oltó galy- és oltvány-szükségletét. És pedig olyanokat, amelyek talaj- és éghajlati viszonyainak leginkább megfelelők. A földművelésügyi magas miniszterium, a gyümölcstermelők érdekeit előmozdítandó, a magyar-óvári gazdasági akadémia, a keszthelyi, debreczeni, kolozsmonostori, a kassai gazdasági tanintézetek, az adai, csákvári, rimaszombati és szentimrei földművelési iskolák, a kecskeméti „Miklós” szőlő-telep és a tordai állami bika-nevelő telepek kertjeiben levő gyümölcsfák, magcsemek, oltó vesszők és dugványok kiadását rendelte el. És pedig az oltó vesszők kiadását ingyenesen, a többieket pedig nagyon jutányos áron szolgáltatják ki. Előnyben részesülnek a községi fa-iskolák és egyéb intézetek s magánfelek is, ha kérelmüket a fent nevezett intézetek bármelyik igazgatóságához folyó 1896. évi február 15-dikéig benyújtják. A szállítás és csomagolási költség a megrendelőket terheli. Ez évben ingyen kiadható 164,709 darab különböző oltó vessző.

A jó gazdának van ideje minél gyakrabban kimenni a mezőre is, megnézni, vajjon a buza-tablán nincsenek-e nagy hófúvások; ha vannak, azt el kell hogy egyengettesse, mert a vetés a tulságos vastag hó-takaró alatt kipállana.

Ha az idő kedvez s ha a kasban a tengeri eléggé kiszáradt, hozzáfog a mag-tengeri morzsolásához. A jó gazda tudja, hogyan kell magnak morzsolni a cső közepéről, mert a közép nagyságú, jó, egészséges szemek vetésre legalkalmasabbak. A két végről való szemet jó lesz az eladni való közé keverni. Hozzáfoghat a vető-magnak kitakarításához is, hogy tavasszal kész legyen ezzel is. Ezért elengedhetlen szükség a jó rosta, „Backer”-féle rosta; az igaz, hogy belekerül 50—55 forintba, de bőven kifizeti magát rövid idő alatt. Esetleg többen összeállva, 4—5-en szereznek be s közösen használják.

A jó gazda hosszú teli estéken, mialatt az asszony-népség fon s egyéb házi dolgokkal foglalkozik, szintén nem hever, hanem jó könyvekből olvasgat hasznos dolgokat a családjának, amikből úgy maga, mint egész házi nepe ismereteit gyarapíthatja. Ezen kívül még mindig marad ideje arra is a szorgalmas gazdának, hogy magának előjegyzéseket készítsen a bekövetkező tavaszi munkálatok teendőire nézve. És en azt saját

tapasztalásomból mondhatom, ha az ember magának feljegyzés pontosan beosztja dolgait: minden dolgot a maga idejében, pontosan véghez viszi.

Versényi Károly.

C s a r n o k.

Utazás Ós Budavarába.

Kovasóczy uram Kassán megkapta a fermánt Küprili Mohamed pasától, a nagyvezértől, melyben az állott írva, hogy a halhatatlan Allah növelje hosszúra élete árnyékát a nagy padisah hűséges kezesbárányának: a hitetlen gyaurnak, de siessen föl Buda várába, a keleti birodalom aranyos kulcsába, a próféta fényes előházába Abdi basához, mert különben nyakára ereszti az egri őrséget. Azok a janicsárok, spahik pedig nem igen értik a tréfát.

Nosza erre jó Kovasóczy uram kiadta mindenfelé a parancsot a készülésre. Nagy sürgős-forgás támadt ekkor az ur parancsára. A nehéz társzekerek nyikorgó tengelyeire mázsaszám kenték a szolgák az avas hájat; emeletes, pihés dunnák, puha párnák bélelték ki az ekhős szekerek belsejét. Könyörtelenül öldösték a szakács-legények az aprómarhákat és a közeli nyírest kopaszra tarolták az apród-fiúk a sütönyársakért. Súlyos vasládákat hurcoltak elé a hajduk; azokban vannak a nagyasszony ruhái: selyem szoknyák, gyöngyös kötények, ingvállak, paszományos főkötők, nehéz aranyláncok, fülönfüggők, kösöntyűk, derékszorító aranypántok, kirakva dusan ékkövekkel; magas sarku karmazsin cipellők, kiteremtettezve ezüst pikkelyekkel, aransujtással gazdagon. A pinczemesterek is meggyűt a dolga; a jóféle hegyalji mázslást korsókba, kulacsokba fejtette, úgy helyezte el parázs széna közé a saroglyában, gondosan betakarva gyékényvel, nehogy az uton baja essék a melegtől.

És elindulának nagy kísérettel Buda várába, Abdi pasa fényes színe elé. Négy napon, négy éjszakán keresztül ment a csapat, haladtak a társzekerek. Nem érte ugyan őket az uton semmi baj; de eltörődve, fardtan értek a Duna pesti partjára, ahol órák hosszáig vesződött Kovasóczy uram az örmény kufárokkal, míg végre meg tudtak egyezni, hogy az örmény a tulsó partra szállítsa a társaságot. Ez szerencsésen meg is történt minden baj nélkül; csak egy vezetek ló ugrott a Dunába, megijedve valami bolond lövestől, mely az Istenhegy felől elhangzék.

Végre nagy bajlódás után a vizivárosi bástyareken keresztül valósággal felmászta Buda várába, ahol az utczakon élénk, mozgalmas élet folyt. Örmény, arab kalmárok zagyva lármája, alkuvása verte föl a bazárokká átalakított bolthelyiségekben a tompa visszhangot; mesemondó fellah-k ülnek az utca-sarkokon és mondják el a mesét a három péri-ről, vagy adják fel a találos kérdéseket, melyek fölött vigan kaczag a szakállas beg, a durva kurd, a mosolygó spahi: sőt meg-megáll a napfényes időben egy-egy bő salavárba bujt, sűrűn lefátyolozott asszony is, kiket vizsga szemekkel kísér pár lépésnyire a sárga arcú eunuch.

Amoda tovább kaczer rátartisággal kínálgatja a piláfot az anatóliai asszony és fűgéné siklik ki a janicsár ölelő karjai közül. Nehéz a levegő, amint elterjeng benne a rózsa-olaj kábitó illata, melyet lármás hangon kínálgat a vén georgiai. Ha ez nem tetszik, itt az édes sörbeth; vagy akár gyöngy-

kagyló, vagy gyauroktól elrabolt fegyverek, nyeregtakarók. Van miben válogatni. A meszet karcsu minaretjéből aláhángzik a műezzin elnyujtott, éneklő szava: „Allah il Allah, rasul il Allah!” És amint fölkelnek a földről a kelet felé leborult hívők, ide veri a gyenge szellő a szomszédból a guzlicza zümmögő hangját, mely mellett a hurik és bajadérok kelletik magukat észbontó tánczaikkal a lebuiban lebzselő katonáknak. A másik utczában kigyöbűvölök mutatják tudományukat; dühöngő dervisek keringenek örült-sebes forgással, hogy mikor lihegve, eltikkadva összerogynak, fölkeltsék a járókelők figyelmét.

Vig kedvvel, nem törődve a háborus világgal, dalolja végig a széleskedvű csausz a maga nótáját:

Su gelir taslardan,
Karse-ki jamaelardan,
Tozlu' uma bá örejim
O sungullu saelardan.

(A víz jön a kövekről,
Szemközti hegyoldalról;
Nadrágszárhoz kapesot kötök
Ama puha hajakból.)

Kovasóczy uram és Zsuzsánna asszony, kiket nyomon követtek a hajduk, kábulva, elfáradtan bámulták a szingazdag képet, melyet Buda váranak utczái, házai és az a mozgalmas élet, mely azokon folyik, nyujtottak. Dehogy is gondoltak ők ebben a perczen Abdi pasára és szigorú parancsára, mikor, imhol, az asszony megrakhatja a társzekeret keleti csecsebecsékkel.

Ime, ezt a kort, melyben a kelet uralkodott ott, hol világverő Hollós Mátyás vésett örök emléket a magyar dicsőségnek a történelem maradandó lapjaira; ezt a képet, mely a kelet uralmának haldoklása volt Buda várában és melyben a művelt nyugat kulturáját előlni igyekezett az ozmán terjeszkedési vágy; ezt a kort, ezt a mozgalmas, élénk képet fogja élénk varázsolni az a buzgó törekvés, az a hazafias lelkesedés és munkásság, melyet írók, művészek, műépítésszek fejtenek ki, hogy létrehozzák az orsz. kiállításal kapcsolatosan a budapesti állatkertnek e célra szánt óriási területén, „Ós Budavára”-t, úgy, amint az állott harmadfélszáz évvel ezelőtt, összes épületeivel, felhordas mecseteivel, tarka népességével és ennek szokásaival.

És ha jó Kovasóczy uram szépunokája, bármily távol lakozzék is a szép fővárostól, kedves életpárjával, családjával ultra szándekezik kelni, hogy ezer éves hazánk gyönyörűen kifejlett fővárosa és nemzeti fejlődésünket, dicsőségben, tudományban erős haladásunkat bemutató ezredéves országos kiállításunk mellett megtekintsék „Ós Budavára”-t, hogy milyen volt akkor, mikor jó Kovasóczy uram úkapja járt benne Zsuzsánna nagyasszonnyal és deli hajduival: bizony a csapat bizvást elmaradhat mellőlük; a társzekerek tengelyei tovább száradhatnak a kocsiszínbén; a pinczetokot is otthon lehet hagyni, csak az ünneplo ruhákat nem.

Az őrcsapatok pihenhetnek békén, mert ha Kovasóczy uram egyszerűen levél útján a budapesti Hungária szállodában levő „Millennium, utazási és ellátási vállalat”-nál annyi részvételi jegyet rendel meg, amennyire szüksége van, azzal beleül a család a vonat egyik kényelmes fülkéjébe és a vasut rövid pár óra alatt fölropiti a székesfővárosba, ahol a jegyeiért teljes ellátást kap ott, ahol ő akarja (senki sem fogja korlátozni, hogy hol lakjék, hol étkezzék), megtekint-

heti a nevezetességeket, az országos kiállítás és kitünően mulathat „Ős Budavárban.”
Katoná Imre.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Bálselyemszöveteket 35 krtól

14 frt 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, esikós, kockázott, mintázottak, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 különböző szín és mintázatban stb.) a megrendelt áru postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat posta fordultával küld: **HENNEBERG G.** (es. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (4)

Csak két előadás!

A Nemzeti szálloda nagytermében vasárnap február hó 9-én és hétfőn 10-én nagy előadás!

A világhírű illusionista, spiritista, hipnotista és magnetista

ANNETELLI

ur, ANNETELLI k. a.

mint medium közreműködésével

MŰVÉSZESTÉLYT

rendez, melyen a mai kor legújabb találmányait és látszólagos csodáit mutatja be. **Annetelli ur**, ki nemrégiben a bécsi világtermekben és a budapesti vígadóban példátlan sikerrel működött, helyben is az összes dekorációval és egyéb előkészületekkel

két kiváló előadást

fog rendezni még nem látott feltűnést keltő mutatványokkal.

A műsorból: Hipnotikus mutatványok (delejes alvás) delejezése több helybeli egyénnek. — Magnetta, az elevenen lebegő talány. — A levegőben sétáló Miss Editta magnetikus alvása. — A spiritismus csodái, vagy a babonás hit leplezése. — Az éj csodái. — Abdul-Al-Hak-Hamid-Misterieuse. Metamorphose a Bagnóban. — Mindenütt rendkívüli feltűnést keltett, Bécsben 60-szor adatott elő.

Helyárak: Körszék 80 kr. Zártszék 60 kr. Földszinti állóhely 40 kr. Deákjegy 30 kr. Karzat 20 kr.

Műsor 10 kr a pénztárnál.

Kezdeté 8 órakor.

Az előadáson zene játszik.

Sz. 113—896. főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Alsófehérvármegye kisenyedi járásában, Konceza székhelylyel, nyugdíjaztatás folytán a járási orvosi állomás üresedésbe jöven, ezen 500 frt évi fizetés és 150 frt uti-átalánnyal javadalmazott állásra ezenel pályázatot hirdetek, és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint életkorukat, családi állapotukat, eddigi működésüket, továbbá az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-ban előírt elméleti képzettségüket és a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urnak 1893. évi 80099 számú szabályrendelete szerinti tisztí orvosi vizsgálat sikeres letelét igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi márczius hó 15-ig** bezárólag terjesszék be.

Alsófehérvármegye főispánjától.

Nagy-Enyeden, 1896. február 1-én.

Zeyk Dániel,

1—3 főispán.

Sz. 2893—1895. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Albina takaré- és hitelintézet végrehajtójának örömszázekei Gánya Anna szül. Zaurzs és társai végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén, a vizaknai kir. járásbírósa területén levő Örömszázekek község határára levő örömszázekei 259. sz. tjkvben A + 1—13. rend 229 2. 229 3. 230 1. 686. 762 2. 1332 1333. 2284 2637 2876 3. 3187. 3207. 3208. 4396 4610. 4611. 4682 1. 4756. 4757. hr. sz., a 261. sz. tjkvben A + 1. 2. 4. rend 683 1. 2860 2. 4765 2 hr. sz., a 262. sz. tjkvben A + 1—3. rend 762 2. 2874 2 és 4689 3. 4690. hr. sz., a 378. sz. tjkvben A + 1—4. rend

1825 1. 3088 2. 3594 2. 4923 2. hr. sz., az 522. sz. tjkvben A + 1. 2. rend 2880. 4262. 4263. hr. sz., az 529. sz. tjkvben A + 1—17. rend 535. 537. 592. 1219 2. 1346 1. 1352 2. 1353. 1757 2. 2769 2. 2879 1. 3144. 3145 1. 3228 2. 3238 1. 3317 1. 3419. 3420. 3421. 3422. 3755. 4319 2. 4236 1. 4542 2. 4809 2. 4810. hr. sz. ingatlanokra az árverést 1198 frt 20 krtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi február hó 28-ik napjának d. e. 9 órája, Örömszázekek házánaál leendő megtartása, nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy 1881. 60. t.-cz. 270. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. bíróság tkvi hatósága.

Vizaknán, 1896. évi január hó 24-én.

Szentmiklósi József,
kir. aljbíró

Eladó ház.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főiskola **1896. évi február hó 12-én d. e. 11 órakor**, a jog- és jószágigazgatósági irodában megtartandó nyilvános árverésen, örök áron eladja a tulajdonát képező **várszeg-utczai 99. szám alatti házas telket 2000 frt kikiáltási árral.**

Árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át, azaz kétszáz forintot bánatpénzül letenni.

Részletes feltételek ugyanott bármikor megtekinthetők.

1—2 **A Bethlen-főiskola**
jogügy- és jószágigazgatósága.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben

csakis, mint eddig, ezentul is

Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztatálanságokat biztosan eltávolít.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosóvíz 40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan 50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor 3 szinben 50 kr és 1 frt.
1 tégely kézpaszta 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva, és kéretik a t. közönség csakis **Dienes**-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Hatóságilag engedélyezett

KIÁRÚSÍTÁS!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy sikerült tömegesen a

Horatsik- és Baldi-féle árveréseken
különböző árúkat

nagyon jutányos áron

megvenni, melyeket hely szüke miatt feltűnő olcsó áron bocsátunk eladásra

február hó 4-től 16-ig.

A megvásárolt és eladásra kerülő cikkek közül különösen kiemelendők: Levélpapírok dobozokban, 20 krtól 1 frtig. Emlékönyvek bőr- és pelluche-kötésekben, 80 krtól 2 frtig, és mindenemű könyvek a vételár felénél is jutányosabban. — Továbbá notesek, írónok, tenták, pennák, vonalzők, tussok, dörzs- és oldott gummik.

Különösen feltűnők: pénzes-, levél- és dohány-tárczák, nemkülönben igen diszes és csinos disztárgyak.

Egyidejűleg tudatjuk, hogy könyvnyomdai müintézetünk központi irodáját a volt Horatsik-fele (Főtér 38. sz. alatti) üzlethelyiségbe helyeztük át.

A n. érd. közönség szives látogatását és további bizalmát kérve, vagyunk

Nagy-Enyed, 1896. február 2.

kiváló tisztelettel:

CIRNER és LINGNER.